

Enrollment No: _____

Exam Seat No: _____

C.U.SHAH UNIVERSITY

Winter Examination-2021

Subject Name: Introduction to Demography-I

Subject Code: 4AH03DEM1

Branch: B.A. (Economics)

Semester: 3

Date: 16/12/2021

Time: 02:30 To 05:30

Marks: 70

Instructions:

- (1) Use of Programmable calculator & any other electronic instrument is prohibited.
- (2) Instructions written on main answer book are strictly to be obeyed.
- (3) Draw neat diagrams and figures (if necessary) at right places.
- (4) Assume suitable data if needed.

Q-1 વિકલ્પના આધારે સાચા વિકલ્પની પસંદગી કરો

(14)

1. માલ્થસ કેવા અર્થશાસ્ત્રી હતા ?

- (A) નવ પ્રશિષ્ટ (B) આધુનિક (C) આશાવાદી (D) પ્રશિષ્ટ

2. માલ્થસની દ્રષ્ટિએ વસ્તી વૃદ્ધિમાં થાય છે ?

- (A) ગુણોત્તર શ્રેણી (B) સમાંતર શ્રેણી (C) સમય શ્રેણી (D) એક પણ નહીં

3. ભારતમાં વસ્તી વિસ્ફોટનું મુખ્ય કારણ ગણી શકાય ?

- (A) ઉંચો જન્મદર (B) નીચો મૃત્યુદર (C) ગરીબાઈ (D) આપેલ તમામ

4. વસ્તી શિક્ષણની આવશ્યકતા દર્શાવનાર સૌ પ્રથમ વિદ્વાન કોણ હતા ?

- (A) એડમ સ્મિથ (B) પ્રો.માલ્થસ (C) આલ્ફ્રેડ માર્શલ (D) આલ્વા મિર્ડાલ

5. માલ્થસના મતે વસ્તીને બમણી થતાં કેટલા વર્ષનો સમય લાગે છે ?

- (A) 35 વર્ષ (B) 25 વર્ષ (C) 15 વર્ષ (D) 55 વર્ષ

6. ભારતમાં દર મિનિટે સરેરાશ અંદાજે કેટલાં બાળકો જન્મે છે ?

- (A) 51 (B) 25 (C) 59 વર્ષ (D) 131

7. ઇષ્ટ વસ્તીનો સિદ્ધાંત કોણે રજૂ કર્યો ?

- (A) પ્રો.એડવીન કેનન અને કાર સૌન્ડર્સે (B) પ્રો.ટી.આર.માલ્થસ
(C) પીકોક વાઈઝમેન (D) ગુન્નાર મીર્ડાલ

8. કોને રાતના ચોર કરતાં પણ વધારે 'ખતરનાક' ગણવામાં આવે છે ?

(A) ભાવ વધારાને (B) બેરોજગારી વધારાને (C) વસ્તી વધારાને (D) ગરીબીના વધારાને

9. ભારતમાં જન્મ અને મરણની નોંધણી કેવી છે ?

(A) સ્વૈચ્છિક (B) સજાને પાત્ર (C) ફરજિયાત (D) ખાનગી

10. વસ્તીના જાતિ બંધારણમાં કુલ પુરુષો સામે કોને મુકવામાં આવે છે ?

(A) કુલ સ્ત્રીઓ (B) કુલ યુવતીઓ (C) કુલ બાળાઓ (D) કુલ વૃધ્ધાઓ

11. ભારતમાં વસ્તી ગણતરી કુલ કેટલા વર્ષે કરવામાં આવે છે ?

(A) 11 (B) 10 (C) 12 (D) 5

12. વસ્તીની ગીચતા વસ્તીના ક્યાં પાસાનો નિર્દેશ કરે છે ?

(A) કેન્દ્રીકરણ (B) વિકેન્દ્રીકરણ (C) ધ્રુવીકરણ (D) એક પણ નહીં

13. જીવન સારણીનો ખ્યાલ ક્યાંથી પ્રચલિત થયો છે ?

(A) ભારતીય ખ્યાલ છે. (B) રોમન સામ્રાજ્યથી (C) બ્રિટીશ સામ્રાજ્યથી (D) એક પણ નહીં

14. 2011માં ભારતની વસ્તી કેટલી હતી ?

(A) 121 કરોડ (B) 102 કરોડ (C) 1.21 કરોડ (D) 121 અબજ

પ્ર-2 થી પ્ર-8 માંથી કોઈ પણ ચાર પ્રશ્નોના ઉત્તર લખો

પ્ર-2 વસ્તીશાસ્ત્રનો ખ્યાલ સમજાવો અને તેના અભ્યાસના મહત્વ વિષે ચર્ચા કરો. (14)

પ્ર-3 કુલ પ્રજનન દર અને યોખ્ખા પ્રજનન દરના ખ્યાલો સમજાવો. ફળદ્રુપતાના અભ્યાસનું મહત્વ ચર્ચો (14)

પ્ર-4 ભારતની વસ્તી ગણતરીની પદ્ધતિ અને લાક્ષણિકતાઓ સમજાવો. (14)

પ્ર-5 પ્રો.માલ્થસનો વસ્તીનો સિદ્ધાંત સમજાવો. તેની મર્યાદાઓ જણાવો. (14)

પ્ર-6 જીવન સારણીનો ખ્યાલ સમજાવો. તેના ઘડતર અને ઉપયોગ વિષે નોંધ લખો. (14)

પ્ર-7 વસ્તી પ્રક્ષેપણની વિવિધ પદ્ધતિઓ સમજાવી અને તેની અસરકારકતા ચકાસો. (14)

પ્ર-8 જન્મદર અને મૃત્યુદરના ખ્યાલો સમજાવો. ભારતમાં જન્મદર અને મૃત્યુદરના વલણો તપાસો. (14)

